

עבודה עם קבוצות גדולות, תשע"ה, מפגש 8

מרחב פתוח	- מהו מרחב פתוח?
	- המרחב כגישה
	- המרחב כתהליך
	- מה במרחב – עקרונות וחוק
	- מה במרחב – תנאים פיזיים
	- הנחיית מרחב פתוח
	- כוחו של המרחב

תודה להריסון אוון, טובה אורבוך, לארי פיטרסון
וקהילת OST

ד"ר שי בן יוסף 054-2112383 Shayby1@gmail.com www.shayby.co.il

בית הספר לעבודה סוציאלית

- **“The circle is the fundamental geometry of open human communication”**
- **“Voluntary self-selection is the absolute prerequisite for participation in Open Space”**
- **“To facilitate:
Be absolutely present and totally invisible
Do One thing less”**
- **“Have a great time!
Remember: if it’s not fun, it isn’t working.”**
-

Harrison Owen
Open Space Technology – A user’s guide

מהו מרחב פתוח ?

- **המרחב הפתוח** מאפשר לאנשים רבים שיש להם דחף ואחריות להתמודד עם אתגר משותף; להתכנס ולהתארגן לפעולה. זו גישה ושיטה לעשיית החלטות ושינויים אפקטיביים, ביעילות ובאווירה חיובית.
- **לכינוס מוזמנים בעלי העניין ובעלי האנרגיה והאכפתיות בנושא מסוים, על נגזרותיו השונות.**
- **לכינוס מגיעים אלו שנכון להם לבא. כללי ההתנהגות מעטים ופשוטים ומכוונים לנטרל רגשי אשם והאשמה. האווירה משחקית ויצירתית.**
- **הצלחת ה'מרחב הפתוח', היא תוצאה של נכונות כל משתתף להתמודד עם האתגר והאחריות שהוא מוכן לקחת על עצמו, לנוכח העניין המשותף.**

מה חשוב לדעת על OST

■ תנאים –

עניין רציני באמת, תנאים מורכבים, נקודות מבט שונות, מחלוקת על הפתרונות, היה צריך להסגר אתמול.

■ תוצאות –

הסוגיות המשמעותיות למשתתפים יונחו על השולחן, יגובשו המלצות כתובות, יוזמות פעולה וסדרי עדיפויות ניתן גם לגבש תכניות פעולה

■ נסיון –

יותר מ 30 שנות נסיון, 90,000 + סדנאות, 108 ארצות, בקבוצות של 5-2000 משתתפים.

Harrison Owen

שי בן יוסף – ניווט במורכבות

ועוד משהו . . .

- מכנס / מזמין / קורא – רמה מספיקה של מבוכה.

- נכונות ארגונית להכיל את התוצאות. ?

- תשוקה ואחריות

- נכונות להיות מופתעים

- שקיפות

- הוגנות

מנהיגות במרחב הפתוח

1. משתתפים מבחירה

2. קמים מהמקום, מציעים נושא לדיון ותולים על הלוח

3. מובילים שיחה, מגבשים המלצות

4. הולכים לחדר החדשות ומוציאים סיכום

5. מניעים יוזמה, מגבשים צוות

6. עושים הגהה לחוברת הסיכומים

7. מתייצבים לפגישת ניתוב

8. פועלים למימוש היוזמה

השפעת השימוש במרחב פתוח בארגונים

מנהיגות
תוצרים מעשיים
אחריות אישית

יעילות
חסכוניות
פשטות

יזמות
יצירתיות
למידה

מחויבות
תקשורת
שותפות
בטחון עצמי

מרחב למרחב

- **הכנות:** יזם/קורא, מנהיגות, נושא, הזמנה, אדמיניסטרציה
- **ביצוע:** לוז מתוכן / מבוצע – רמת דיוק/כמות משתתפים / האתגר.
- **המשכיות:** התחייבות המערכת – סמכות ואחריות.
הפצת הסיכומים - מפגש ניתוב – מפגש מעקב – מנהיגות מתחדשת
- **רב ערוציות:** יוזמות פעולה, המרחב הפתוח כתרבות ארגונית/קהילתית, מפגשים משמעותיים, הכרה במשמעות

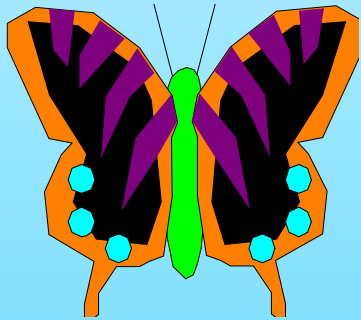

ארבע עקרונות:

1. מי שבא – האנשים הנכונים
2. מה שקורה – הדבר הנכון.
3. כשזה מתחיל – זה מתחיל.
4. כשזה נגמר – זה נגמר.

תשוקה ואחריות

Be
Prepared
To be
surprised

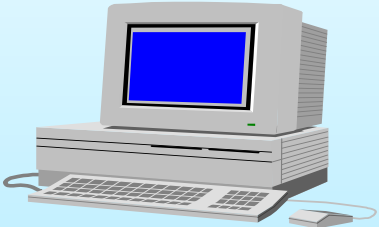

חוק שתי הרגליים (התנועה)

כשאינך תורם ואינך נתרם – צא לדרך
תקנה מס' 1 – הלב והרגליים באותו מקום
תקנה מס' 2 – גם הראש לא יזיק

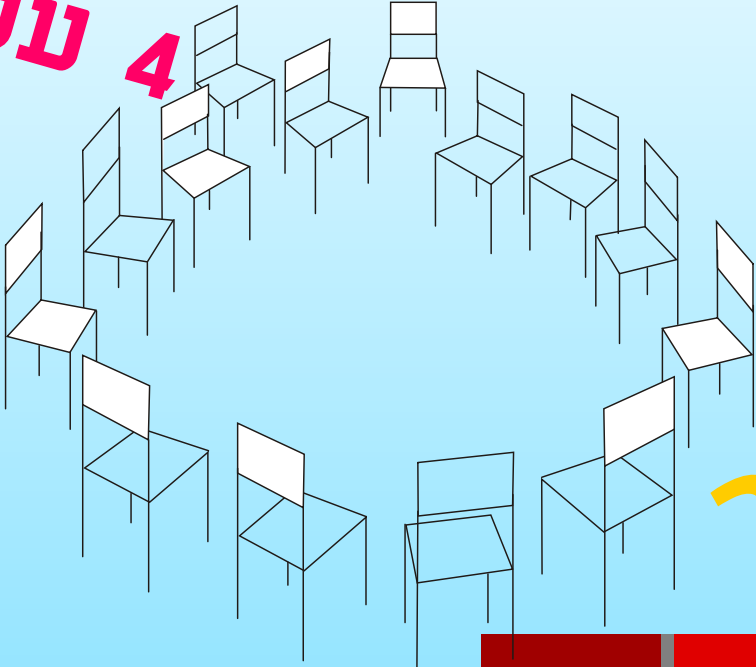

חדר החדשות

מה במרחב?

עקרונות 4

אתגר

לוח מודעות

חוק

ככר השוק

אתגרים
ציפי

הזדמנויות
יוסי

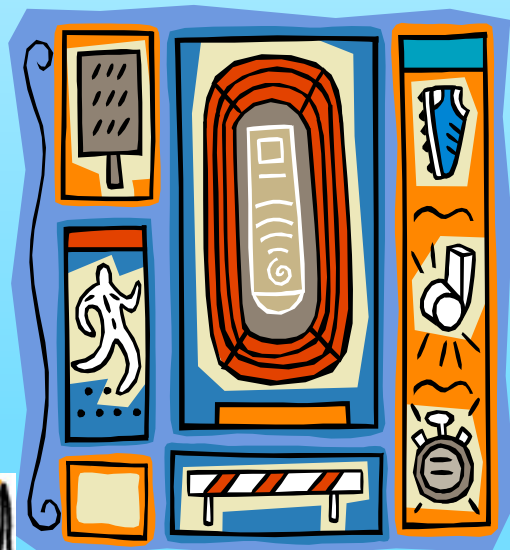
משאבים
רונן

שי בן יוסף – ניווט במורכבות

המנחה

- לפני – לוודא יצירת תנאים מתאימים.
- בזמן – לפתוח מרחב ולהחזיק אותו פתוח.
- אחרי – לסייע למרחב להשאר פתוח.

The Dead Moose*?

By Larry peterson

- Open Space lets the truth emerge
- If there is substantial struggle or disease it will become visible
- The Dead Moose will get on the table

***Or – Naming the Elephants
The skeleton in the cupboard
A berried dog**

הכנות למרחב

- מכנס, קורא
- צוות מכין –
החלטה / נושא / הדגמה / הזמנה / מוזמנים
- לוגיסטיקה
- יצירת אוירה

תהליך שיח רבים קהילתי

תהליך הוגן, כן, 'צומח' ו'נושם'

מבוסס על: הכנה – מפגש/ים רחב, ניתוב ויישום

■ מפגש עם היזם / מכנס

■ מינוי רכז

■ הקמת צוות מארגן

■ איתור הנושא – 'השאלות שנכון לשאול כאן'

■ טיוטא ראשונה למתווה (בד"כ שילוב מתודות)

■ הדגמה

■ סוגיות להחלטה:

■ מתווה, מקום, לוח זמנים, מידע, מוזמנים, ניסוח / עיצוב הזמנה, דרך ההזמנה, לוגיסטיקה

■ יישום ועדכון המודל תוך כדי עשייה

■ ניתוב

■ מעקב

יפורט בהמשך

תהליך שיח רבים קהילתי

תהליך הוגן, כן, 'צומח' ו'נושם'

מבוסס על: הכנה – מפגש/ים רחב, ניתוב ויישום

- מפגש עם היזם / מכנס
- מינוי רכז

- הקמת צוות מארגן
- איתור הנושא – 'השאלות שנכון לשאול כאן'
- טיוטא ראשונה למתווה (בד"כ שילוב מתודות)
- הדגמה
- סוגיות להחלטה:
- מתווה, מקום, לוח זמנים, מידע, מוזמנים, ניסוח / עיצוב הזמנה, דרך ההזמנה, לוגיסטיקה

- יישום ועדכון המודל תוך כדי עשייה

- ניתוב
- מעקב

יפורט בהמשך!

מה קורה אחרי ארוע המרחב הפתוח?

1. בתוך מספר ימים, יוצא מסמך ובו **סיכומי המפגשים והיוזמות** (לאחר שעברו הגהה של המובילים) ומופץ בתפוצה רחבה ככל האפשר.
2. בחלוף שלושה שבועות / חודש נקיים **מפגש ניתוב**, בו נסמן נתיב התקדמות לגיבוש ויישום לכל נושא/יוזמה שיש לגביה תשוקה ואחריות
3. לאחר חודשיים שלושה נקיים **מפגש מעקב** לבדיקת התקדמות

מפגש ניתוב

- **מוזמנים** – כל מי שרוצה להגיע ובפרט מובילי נושאים / יוזמות
- **מזמינים** – הצוות המארגן, ההנהלה הפורמלית
- **התנהלות המפגש:**
 - כל מוביל נושא או יזם מציג את כוונותיו מעדכן לגבי התקדמותו ומתייחס לשתי שאלות:
 - איך הוא רוצה לקדם את העניין?
 - ואיזה סיוע נדרש לו (לפחות עד השלב בו יוחלט אם להקצות לכך משאבים)
 - כל נושא מקבל אחת מן האפשרויות הבאות כערוץ להמשך תכנון:
 1. המוביל מגבש הצעה ומגיש לרכז התהליך
 2. המוביל ימשיך לגבש הצעתו תוך קשר עם גורם מתאים במערכת
 3. גורם במערכת מקבל אחריות ללוות את מוביל הנושא/יוזמה עד להגשתה לפורום מתאים לקבלת החלטה
 4. מוקם צוות רשמי לגיבוש הצעות להחלטה, בשיתוף המוביל

ומה עוד ?

- קורים דברים מפתיעים
- המרחב נשאר פתוח אנשים יוזמים שיחה מגבשים המלצות ויזמות
- נוצרת אוירה של שיח חוצה מערכות בארגון
- חלומות ורעיונות מתממשים
- נפתחים מרחבים נוספים

רפרטואר שיטות לעבודה עם קבוצות גדולות

- שיטת המרחב הפתוח (Open Space Technology)
- חקר מוקיר (Appreciative Inquiry)
- שימוש בטכנולוגיות מידע
- משאבי קהל (CrowdSourcing)
- תהליך U (U process, Change Lab)
- קליידוסקופ ארגוני (טובה אורבוך)
- קפה עולמי (World Café)
- אמנות הארוח (The Art of Hosting)
- חקר לעתיד (Future Search)
- על הדבש ועל העוקץ
- קיר הזמן
- שולחנות עגולים

תודה Thanks

ד"ר שי בן יוסף Shay Ben-yosef
ניווט במורכבות Navigating Complexity

Shayby1@gmail.com 972-54-2112383